

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д. изк. Йордан Гошев – преподавател по хармония и полифония в ЮЗУ

„Н. Рилски”, Благоевград

относно дисертационен труд за присъждане
на образователната и научна степен „ДОКТОР”,

представен от

Григор Григоров Григоров, редовен докторант към катедра „Дирижиране и композиция“, Теоретико композиторски и диригентски факултет, НМА „Проф.

Панчо Владигеров”

на тема:

НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЯ В ДИРИГЕНТСКАТА РАБОТА

Григор Григоров е с интересна биография – завършва с отличие 18 СОУ „Уилям Гладстон“ с изучаване на източни езици, оперно-симфонично и хорово дирижиране в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, магистърска програма „Лингводидактика“ (приложнолингвистичен профил към специалност английска филология) в Нов български университет, носител е на национална и вицenaционална титла по дебати, лауреат е и на международна награда за ораторско майсторство на японски език. Всичко това предполага един широкоспектърен поглед върху проблематика, която е малко изследвана и би имала практическа роля при подготовката на диригента, както и при тяхното изграждане на собствен стил, съобразен със специфичните възможности за невербална комуникация между изпълнителите.

Представената за защита дисертация е в обем от 105 страници и съдържа: Встъпителни бележки, Увод, седем глави, Заключение, приноси моменти в

изследването, библиография и списък с научни публикации по темата на дисертацията. Избраната тема за невербалната комуникация не е случайна, тъй като Григор Григоров познава в детайли смисъла на жестовите езици, а те са източник за развитие на диригентската техника.

Актуалността на научната разработка се обуславя от обекта и задачите на изследването, от изясняване и съпоставяне от други научни области на психологията на общуване, ролята на кинесиката, на проксемиката, на параезика в диригентската работа.

Докторантът притежава професионален опит и разностранна подготовка, показва познания по разглежданата тема и използва натрупан опит от различни научни области, които имат допирни точки с този вид общуване между диригент и хоров състав/симфоничен оркестър. Изградената теория е подпомогната от аргументацията на направените изводи, от нейните намерения за практическо приложение на направените анализи.

Прави впечатление ползването на широк кръг литературни източници по темата на дисертацията и коректността в изписването им. Григор Григоров владее отлично чужди езици и това му дава възможност в оригинал да се запознае с изследвания от сферите на съдебната реторика, на ораторското изкуство, лингвистиката, психологията, философията... Дисертацията впечатлява и с лаконичността на изказа, последователността в изграждане на научната теза, стройността и логичното съчетаване на отделните елементи, които са част и определят невербалната комуникация като значим фактор в работата на диригента. Външният вид, подходът към сцената, кинесиката, проксемиката и параезика са важна част от несловесното общуване и „имат решаващо значение за дирижирането /стр. 11 от Дисертацията/, но си мисля, че тези изводи на докторанта имат значение и за други сфери от музикалното изкуство. Те са добра основа за бъдещи изследвания в областта на

изпълнителското изкуство, на невербалната комуникация в камерен състав и/или комуникацията между солист и оркестър. Рядко срещана е четивността и яснотата, увлекателността на представените съждения. Докторантът прави изводите си аргументирано, подкрепени с убедителни доказателства, съпоставяйки достиженията и подходите на диригенти от различни утвърдени музикални школи. Познавайки проблематиката в дълбочина, Григоров извежда важността не само на взаимоотношенията между диригент и изпълнители, но и начини за подобряване на комуникацията между тях, базирани на правилното декодиране и възприемане на жестовите езици, предлага идеи за развитие на диригентската техника. За първи път в музикалната теория се разглежда ролята на кинесиката за постигане от диригента на дадено естетическо и емоционално внушение, че тя формира „сугестивния инструментариум и на практика му позволява да упражнява дейността“. Включването на проксемиката и параезика допълват изследването с най-новите постижения на науката в областта на невербалната комуникация.

Тук ми се иска да споделя няколко бележки, които са свързани предимно със структурирането на Дисертацията.

- Извеждането на предмет, обект, цел, задачи и т.н. в съдържанието не е необходимо, тъй като те се представят стандартно в Увода на разработката;
- Излишно, според мен, е описанието в Увода на съдържанието в седемте глави, тъй като предстои тяхното изложение в научната разработка и възможността на всеки, който се интересува от разглеждания проблем да се запознае с тях;
- Научната и практическа значимост, както и изводите е логично да са след изложението;

- Наличието на хипотеза предполага научен експеримент и анкетно проучване, а такива липсват.

Разбира се тези бележки не намаляват стойността и убедителността на научния труд, тъй като са по-скоро от техническо естество, а не по същество. Бих препоръчал дисертацията да се публикува, тъй като е ценна не само за диригентската практика, но и за обучението по дирижиране. Направените изводи и посочените приноси са коректно представени. Авторефератът отразява пълноценно дисертационния труд.

В заключение, убедено изразявам своето положително становище за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на Григор Григоров, редовен докторант към катедра „Дирижиране и композиция“, „Теоретико композиторски и диригентски факултет“, НМА „Проф. Панчо Владигеров” София. Дисертационният труд има приносен характер към българското музиковедение като теоретична разработка с практическо приложение.

20.05.2021 год.

Благоевград

проф. д. изк. Йордан Гошев